

Тимошенко О.В., к.е.н., доцент, докторант
ВНЗ «Національна академія управління»

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ СТВОРЕННЯ БЕЗПЕКОВОГО ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ¹

Тимошенко О.В. Стратегічні пріоритети створення безпекового економічного середовища України в умовах глобалізації. У статті розроблено основні напрями державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки національної економіки, окреслено стратегічні пріоритети створення безпекового економічного середовища в Україні в умовах глобалізації, обґрунтовано критерії ефективності розроблених заходів у напрямі підвищення рейтингових позицій України.

Ключові слова: безпекове економічне середовище, стратегічні пріоритети, економічна безпека національної економіки, глобалізація.

Тимошенко Е.В. Стратегические приоритеты создания безопасности экономической среды в Украине в условиях глобализации. В статье разработаны основные направления государственной политики в сфере обеспечения экономической безопасности национальной экономики, определены стратегические приоритеты создания безопасности экономической среды в Украине в условиях глобализации, обоснованы критерии эффективности разработанных мероприятий в направлении повышения рейтинговых позиций Украины.

Ключевые слова: сфера безопасности экономической среды, стратегические приоритеты, экономическая безопасность национальной экономики, глобализация.

Tymoshenko O.V. Strategic priorities creating security economic environment in Ukraine under globalization. In the article the main directions of the state policy in the sphere of economic security of the national economy, outlined the strategic priorities of creating security economic environment in Ukraine under globalization, reasonable performance criteria developed measures to directly improve rating positions Ukraine.

Keywords: security business environment, strategic priorities, economic security of the national economy, globalization.

Постановка проблеми. Російська воєнна агресія посилила стагнацію її економічної системи, призвела до руйнування всіх сфер і ланок інфраструктури, зумовила неочікуване за масштабами переформатування співробітництва в Україні, поставила під загрозу основи системи національної безпеки та посилила економічну небезпеку. В умовах гібридної війни (цей термін з'явився в 2005 р. і став застосовуватися для дослідження проблем та розробки імперативів вирішення Ліванської війни 2006 р.) та глобальних дисбалансів розвитку ми спостерігаємо зростаючу асиметричність розвитку економіки України та окремо взятих її регіональних систем, випереджаючі темпи злочинності, воєнно-політичну нестабільність на сході країни, неприйнятні нам інформаційні атаки, що в результаті зумовило перехід України до олігархічно-корумпованої моделі розвитку [1].

В окреслених автором українських реаліях розвитку прискорене широкомасштабне реформування економічної системи, швидке вирішення з повною нейтралізацією конфлікту на Донбасі методами економічної дипломатії та досягнення Україною найвищих темпів економічного зростання виглядає ілюзорним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам забезпечення економічної безпеки України присвячені наукові доробки таких учених, як: А. Амоша, А. Баланда, З. Варналій, Т. Васильцев, О. Власюк, Р. Войтович, В. Геєць, В. Горбулін, Є. Дронь, Ю. Дудко, М. Єрмошенко, С. Єрохін, О. Згуровський, О. Коваленко, Т. Ковальчук, В. Куценко, О. Ляшенко, В. Мартинюк, П. Мекшун, С. Мошенський, В. Мунтян, Є. Овчаренко, А. Олешко, Г. Пастернак-Таранушенко, С. Пирожков, О. Собкевич, Д. Солоха, А. Сухоруков, Ю. Харазішвілі, О. Черняк, Л. Шевченко, Н. Юрків та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність значного масиву теоретико-методологічних і практичних напрацювань, проблематика забезпечення економічної безпеки потребує подальшої розробки та ґрунтовного дослідження з урахуванням нової економічної реальності та процесів глобалізації.

Крім того, в Україні правові засади побудови системи економічної безпеки національної економіки регулюються достатньо великою кількістю нормативно-законодавчих документів. Також необ-

¹ Дослідження проведено у рамках наукової теми «Механізм державного регулювання забезпечення економічної безпеки держави» (державний номер реєстрації 01150006584; керівник теми – Тимошенко О.В.)

хідно наголосити, що впродовж 2002–2015 рр. тільки Кабінетом Міністрів України було схвалено 12 концепцій реалізації державної політики у відповідній сфері, 29 концепцій законів, 29 стратегій та 173 концепції державних цільових програм [2], які когерентні із забезпеченням сталого розвитку та створенням безпекового економічного середовища.

Проте сучасне економічне суспільство в умовах всеохоплюючої фінансово-економічної, соціально-демографічної, інвестиційно-інноваційної кризи та посиленої зовнішньої воєнної агресії вимагає розробки окремого уніфікованого документа про механізми захисту національної економіки від деструктивних чинників внутрішнього та зовнішнього середовища. Крім того, у контексті євроінтеграції актуалізується проблема врахування досвіду створення європейського безпекового економічного середовища. За цих обставин доцільно розробити «Стратегічні пріоритети гарантування безпекового економічного середовища України у контексті збереження територіальної цілісності» та у подальшому рекомендувати на розгляд парламентських слухань Проект закону України «Про забезпечення економічної безпеки України».

Постановка завдання. Метою статті є розробка стратегічних пріоритетів створення безпекового економічного середовища в Україні в умовах глобалізації у напрямі ліквідації внутрішніх і зовнішніх загроз, які перешкоджають сталому соціально-економічному розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Найбільш серйозною та критичною проблемою в умовах зовнішньої агресії залишається ризик державності, який полягає в імовірності втрати територіальної цілісності країни, а також посилюється неефективністю функціонування державних інституцій, зростає реальна загроза втрати ролі держави як основного гаранта конституційних прав і свобод громадян. Саме проблема відсутності державності в ході реформування економічної системи України створила низку додаткових проблем. Не можна не визнати, що Україні бракувало і бракує «ментальної готовності до реформ» [3, с. 120]. Окрім того, в Україні вихідні умови для переходу до ринку склалися менш сприятливо, ніж у країнах Центральної та Східної Європи, тим самим посилюючи ризик державності, обумовлений сильним впливом психологічного фактору та шоком від розпаду єдиного господарського комплексу СРСР. Критичних наслідків зазнає криза національного лідерства, яка підтверджується тим, що в Україні не існує політичного лідера, погляди, позиції, імперативи розвитку якого підтримувало хоча б 10% населення.

Так, для України протягом 1991–2016 рр. характерна яскраво виражена нерівномірність як у напрямках реформування (так, на початку ринкових реформ характерним було поєднання радикального варіанту перетворень, які потім поступилися місцем еволюційному розвитку ринкових відносин), так і у проведенні реформ у різних сферах і галузях еконо-

міки (так, формування ринкових інститутів у фінансовому секторі відбувалося випереджаючими темпами порівняно з реальним сектором економіки, де адаптація до ринкових відносин відбувалася вкрай повільно). Політика неолібералізму, яка передбачає розвиток національних економік за рахунок вільної конкуренції, економічної свободи, егоїстичних покликань індивідуумів суспільства, сповідує демократію, забезпечення прав і свобод громадян, призвела ще до більшого розшарування суспільства за рівнем доходів у бік зростання бідності та зубожіння переважної більшості населення України на фоні надзбагачення «авангардних» кланів.

Парадигма «лібералізму», «неолібералізму» себе повністю вичерпала та виконала свою історичну місію [4]. У зв'язку із цим механізми системно-структурного реформування та створення безпекового економічного середовища, в основу якого покладено принципи неоліберальної політики, приречені на безперспективність. Вищезазначене обумовлює врахування в політиці розвитку економіки концептуальних засад наукової економічної школи, яка позиціонує першочергову роль держави у вирішенні політичних, економічних, воєнних, екологічних проблем держави [5].

Пріоритетними та першочерговими під час розробки «Стратегії гарантування безпекового економічного середовища України в контексті збереження державних кордонів країни в умовах макроекономічної нестабільності» є реалізація таких завдань та ефективне впровадження таких реформ у відповідних сферах та галузях національного господарства.

У сфері створення безпекового зовнішньоекономічного середовища:

- максимальне нарощування експортної активності вітчизняних товаровиробників як основне джерело фінансування критичного імпорту, запорука успішного функціонування територій, що призведе до зменшення постійних витрат підприємницьких структур, прискорить оборотність їх капіталу та в кінцевому рахунку збільшить рентабельність їх основної діяльності. Крім того, надходження від експортних операцій є стабільним джерелом поповнення золотовалютних резервів країни;

- досягнення експортної диверсифікації як у відношенні товарної номенклатури, так і з урахуванням географічної розмежованості, що дасть можливість врахувати фактори волатильності та нестабільності економічних систем;

- посилення обізнаності українських експортоорієнтованих товаровиробників із новим форматом взаємовідносин між Україною і країнами – членами Європейського Союзу щодо відповідності вимог української продукції європейським стандартам та пом'якшення процедур тарифного та нетарифного регулювання на засадах всеохоплюючої зони вільної торгівлі. Все це потребує роз'яснювальної та інформаційної підтримки з боку державних інституцій для українських підприємств.

У контексті підтримки безпекового соціально-демографічного середовища:

- врегулювання міграційної кризи передусім завдяки врегулюванню конфлікту на Донбасі, підвищення конкурентоспроможності країни, належне позиціонування її у координатах світового фінансово-економічного простору, підвищення іміджу України як незалежної європейської країни, яка всупереч агресивним зовнішнім викликам упроваджує структурні реформи, зменшення рівня бідності, підвищення соціальної солідарності, створення робочих місць, які б задовольняли потреби економіки.

Одним із пріоритетних напрямів посилення рівня соціальної безпеки є врегулювання питань пенсійного забезпечення, оскільки пенсійні видатки зростають випереджаючими темпами (враховуючи коефіцієнт старіння нації та трендові прогнози щодо зростання кількості пенсіонерів як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективах) порівняно з можливістю економічної системи України щодо їх забезпечення (у 2004 р. пенсійні видатки становили 12% ВВП країни, у 2008 р. – 15,8%, у 2009 – 18%, у 2010 р. – 16,1%, у 2013 р. – 17,32%, у 2014 р. – 15,54% [6], що є найвищим показником серед усіх країн європейського простору). При цьому вкрай серйозне занепокоєння викликає неприйнятний для задоволення мінімальних фізіологічних потреб рівень пенсійних виплат для переважної більшості пенсіонерів. У довгострокових стратегічних концепціях щодо належного пенсійного забезпечення необхідно відновлювати та формувати довіру населення до недержавних пенсійних фондів, розвивати та впроваджувати систему добровільного накопичувального пенсійного страхування як за рахунок грошових надходжень роботодавців, так і найманих працівників. Надходження найманих працівників із метою нагромадження майбутніх трансфертів для власного забезпечення доцільно акумулювати на спеціальних рахунках, відкритих у спеціалізованих банківських установах;

- в умовах обмеженості фінансових ресурсів Пенсійного фонду України вважаємо недоцільними, дискримінаційними, соціально несправедливими та такими, які тільки частково вирішують проблеми подвійного оподаткування, зміни до Податкового кодексу України щодо звільнення оподаткування ПДФО пенсій та інших видів грошових утримань [7];

- вважаємо доцільним у даному контексті скасувати пільгові пенсії та запровадити максимальний розмір пенсійного забезпечення в розмірі п'яти мінімальних заробітних плат на період структурних реформ та виходу економіки України з рецесії;

- у контексті соціально-демографічної безпеки слід зазначити, що на найближчий період демографічне зростання в Україні вичерпано, це підтверджено статистичними даними щодо великої частки людей похилого віку та недостатньої кількості молоді в загальній структурі населення України. Економічно-соціальна регуляція народжуваності в Україні протягом 2000–2016 рр. посилюється, натомість роль біологічної детермінанти

послаблюється. Отже, на стан народжуваності впливають можливість забезпечення молодих сімей житлом, стан матеріального статку родини, можливість отримання допомоги при народженні та утриманні дитини до досягнення нею трирічного віку тощо. В Україні спостерігається прямо пропорційна залежність між соціально-економічним розвитком та репродуктивною поведінкою. У таких умовах необхідно відновити державну допомогу при народженні дитини, розробити комплексні програми щодо доступності житла сім'ям із дітьми, можливості поєднання зайнятості та материнства, звільнення від оподаткування ПДФО при народженні дитини на визначений термін, що дасть змогу підвищити матеріальне становище та якість життя дітей і в довгостроковому періоді підвищить рівень народжуваності в Україні.

У контексті належного забезпечення фінансово-економічної безпеки:

- радикальні зміни в контексті досягнення принципу соціальної справедливості та максимального фіскального (бюджетоформуючого) ефекту потребують економіко-організаційні механізми оподаткування доходів фізичних осіб щодо запровадження прогресивної системи оподаткування;

- перехід до сталої та дієвої системи оподаткування, яка має ґрунтуватися на всебічному поєднанні найкращих механізмів оподаткування у контексті посилення ролі прямого оподаткування (усунення диспропорцій «прямого» та «непрямого» оподаткування), що сприятиме економічному зростанню та піднесенню рівня життя населення, зменшить рівень загроз щодо загострення соціальної напруги у суспільстві.

- запровадити диференційовану ставку ПДВ із зменшенням розміру ставки податку для товарів першої необхідності та зростанням для предметів «розкоші», застосовувати нульову ставку оподаткування для товарів і готової продукції з високою часткою доданої вартості та передбачити механізми звільнення від оподаткування для продукції інноваційного спрямування [8];

- даний напрям буде доречним як у контексті посилення рівня еколого-економічної безпеки, так і ефективним із позиції максимізації формування доходів державного бюджету України і полягатиме у запровадженні механізму відшкодування часткової вартості (до 10%) придбання електромобілів та гібридних автомобілів (із вартістю відшкодування до 5% від купівельної вартості) за рахунок коштів державного бюджету (10%) та за рахунок фінансового капіталу товаровиробників (90%), які приймають безпосередню участь у «Програмі компенсації екологічно безпечних видів транспорту задля сталого економічного розвитку України» з одночасним підвищенням рівня акцизного оподаткування на паливо, бензин (досвід Німеччини, до ілюстрації, у 2016 р. кількість електромобілів демонструє тенденцію до зростання, із загальної кількості легкових автомобілів (45 млн шт.) 25 тис. шт. електромобілів, 130 тис. шт. автомобілів із гібридними двигунами палива) [9];

- у напрямі регулювання політики щодо зменшення рівня боргової безпеки пропонуємо включити в законодавство України положення, згідно з яким обслуговування державного боргу має стати пріоритетним завданням уряду держави; ввести суворий контроль залучення запозичень та їх цільового використання, особливо щодо боргових ресурсів від Світового банку та Міжнародного валютного фонду, повною мірою використовувати мобілізаційну функцію державних фінансів у напрямі диверсифікації боргових зобов'язань у бік збільшення внутрішніх джерел фінансування, оскільки спостерігається ризикова концентрація та небезпечна залежність від траншів МВФ;

У контексті належного забезпечення інвестиційно-інноваційної безпеки:

- один із напрямів інноваційного піднесення, організувати ефективну трьохсторонню співпрацю підприємницьких структур, вищих навчальних закладів та студентського товариства у напрямі формування майбутніх професійних компетенцій, залучення роботодавців та провідних фахівців у стратегічних галузях до розробки стандартів освіти, професійних навчальних планів та робочих програм. У даному напрямі пропонуємо також забезпечити супровід із боку бізнес-структур у розвитку талантів та сприяти формуванню схильності студентів щодо створення креативних індустрій, креативної економіки, реалізації інноваційних бізнес-ідей та сприяти залученню приватних інвестицій в освіту;

- пропонуємо посилити рівень наукових розробок українських учених шляхом укладання централізованих угод щодо забезпечення доступу до всіх без винятку міжнародних наукометричних баз, зокрема «Скопус», «Івепоовсайдс» та ін. [10, с. 468];

- більш відповідально підійти до розподілу місць державного замовлення, враховуючи глобальні тенденції та залежність економічного зростання від інноваційного прориву. Саме за цих обставин пропонуємо підтримувати і в подальшому дієву пропозицію уряду України щодо збільшення обсягу підготовки спеціалістів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Посилити якість їх підготовки, враховуючи як реалії розвитку українського ринку ІТ-послуг, так і світові тренди у цій сфері. Необхідно наголосити, що, за прогнозами, попит на кваліфікованих спеціалістів у сфері ІТ-комунікацій буде стрімко зростати і в 2025 р. нестача ІТ-фахівців у країнах – членах ЄС буде становити 900 тис., тоді як в Україні кількість випускників становить тільки 100 тис. осіб (за прогнозами, до 2019 р. їх кількість може зрости до 26,4 млн. осіб у світових вимірах, що майже в 1,5 рази перевищує їх кількість у 2016 р. США – 3,6 млн розробників, Індії – 2,75 млн. ІТ-спеціалістів, Китаї – 1,9 млн. осіб, Росії – 1,3 млн. осіб) [10, с. 468]. Враховуючи окреслені тенденції та хаотичність розвитку економічних систем, цілком імовірним є зайняття Україною лідируючих позицій у підготовці висококваліфікованих фахівців у сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

У контексті належного забезпечення енергетичної безпеки та створення безпечного еколого-економічного середовища:

- у контексті належного енергетично-паливного забезпечення в Україні та враховуючи, що сучасний стан розвитку енергетичної сфери можна охарактеризувати як передкризовий, необхідно дотримуватись основних засад та етапів реалізації запланованих заходів, передбачених в Енергетичній стратегії України до 2030 р., розробленій Міністерством енергетики та вугільної промисловості. Особливо акцентуючи увагу на положеннях, які були проігноровані та недостатньо врегульовані та враховані у Стратегії 2006 р., а саме: на реалізації заходів щодо охорони навколишнього середовища, енергоефективності, створенні засад щодо збільшення власного виробництва енергетичних паливних ресурсів та створення умов для залучення до ПЕК приватних інвестицій, нових технологій і сучасного досвіду ефективної роботи [11];

- науковці Національної академії наук, провідні фахівці Міністерства енергетики та вугільної промисловості, фахові міжнародні та вітчизняні експерти засвідчили факт зростання попиту на електроенергію, який переважно обумовиться зростанням споживання основних видів електроенергії в пріоритетних галузях національного господарства, а саме у промисловості та сфері послуг, що становитиме 282 кВт/год., що майже в 1,5 рази перевищуватиме споживання 2010 р. [12]. Враховуючи факт закінчення терміну експлуатації переважної більшості енергоблоків в Україні, пропонуємо чітко дотримуватись окресленого комплексу заходів щодо підвищення безпековості та ефективної експлуатації діючих АЕС. Окрім того, необхідно поступово вводити в експлуатацію нові ядерні енергоблоки та удосконалювати інфраструктуру належного функціонування та стратегічного розвитку атомної генерації;

- розробити концептуальні заходи щодо виробництва електроенергії за рахунок альтернативних та відновлювальних джерел (будівництво генераторних станцій, використання вітроенергетики, енергії сонячного випромінювання);

- за відносно зростаючої потреби в енергетичній сировині для потреб промисловості та зменшення власних енергетичних ресурсів пропонуємо продовжувати дієву програму енергозбереження, яка запроваджена в Україні в умовах політики дискредитації з боку Російської Федерації щодо поставок належного обсягу енергетичних ресурсів, запровадити суворий контроль над витратами в енергетичній сфері (досвід Німеччини, Китаю);

- розробити план географічної диверсифікації щодо поставок, враховуючи при цьому принципи стійкості щодо формування належного обсягу стратегічних резервних запасів енергетичних ресурсів у межах країни;

- формування ідеології раціонального та ефективного використання обмежених енергетичних

ресурсів шляхом запровадження енергетичної освіти на всіх рівнях навчання [13];

- запровадити програму державного регулювання щодо забезпечення в Україні будівництва комплексу сміттєпереробних заводів із повним циклом переробки вторинної сировини, який включатиме етапи повного збирання, перевезення, сортування, переробки всіх видів відходів у напрямі їх подальшої реалізації, що сприятиме обмеженню їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище, здоров'я людини та можливості подальшого використання біопалива (на основі біотермічного аеробного компостування) та біогазу (анаеробна ферментація) як цінних альтернативних джерел енергії.

Індикативними показниками ефективного запровадження стратегічних пріоритетів забезпечення економічної безпеки в довгостроковій перспективі (2026 р.) вважаємо такі рейтингові позиції України та досягнення нею наступних безпекових критеріїв:

1. В європейському безпековому економічному середовищі послідовний перехід із кластеру «небезпечні країни» до кластеру «країни з оптимальним рівнем економічної безпеки» та в довгостроковій перспективі – до групи країн, які охарактеризовані як «економічно безпечні».

2. У системі міжнародних комплексних, економічних, соціальних рейтингів світового простору підвищити свої рейтингові позиції щодо:

- індексу людського розвитку (2014 р. – 81-ша позиція зі значенням індексу 0,747) досягти рівня 0,8–0,9 та увійти у ТОП-30 країн за даним показником і позиціонувати Україну як незалежну суверенну державу з високим рівнем індексу людського розвитку (у даному контексті інтегральне зростання даного індикатора досягатиметься як за рахунок збільшення тривалості життя населення до 77 років (програми оздоровлення нації та підтримки здорового способу життя), так і підвищення ВВП на душу населення (за ПКС не нижче, ніж 0,75 у середньому по країнах – членах ЄС) на засадах реального економічного зростання);

- підвищення рейтингу глобальної конкурентоспроможності з 79-го місця в 2015 р. (зі значенням індексу 4,03) на 20 рейтингових позицій, особливу увагу звертаючи на покращання позицій за субіндикаторами «етика і корупція», «право власності», «зловживання впливом державних інституцій», «марнотратство державних витрат», «безпека», «корпоративна етика», «підзвітність»;

- підвищення рейтингу України за індексом екологічної сталості (Environmental Performance Index), який урахує успіх країни у зниженні негативного впливу на стан природного навколишнього середовища на 50 позицій;

- підвищення позицій України в міжнародного рейтингу простоти ведення бізнесу за індикатором «Сплата податків» не менше, ніж на 20 позицій до кінця 2026 р. з одночасним зниженням частки тіньового бізнесу на 25% порівняно із рівнем 2016 р.;

- посилення рівня соціально-демографічної безпеки в контексті збільшення народжуваності та досягнення чисельності наявного населення в 2026 р. 90% до рівня 1990 р.;

- поступового зниження рівня оподаткування до середнього показника по країнах – членах Європейського Союзу (37,4%) у короткостроковій перспективі та досягнення індикатора «Рівень податкового навантаження» до 40–45% ВВП України в 2026 р.;

- рівня боргової безпеки, який вимірюється співвідношенням загального обсягу внутрішнього та зовнішнього боргу до валового внутрішнього продукту не повинен перевищувати 60% (відповідно до нормативних документів, а саме Бюджетного кодексу та Маастрихтських критеріїв). При цьому рівень боргової безпеки у відношенні до внутрішнього державного боргу збільшити до рівня 40–50% ВВП, натомість зменшуючи зовнішню залежність до рівня 10–20% ВВП. Із метою покриття дефіциту перейти на використання ОВДП, поступово переводячи зовнішню заборгованість у внутрішню (досвід Японії, США);

- збільшення кількості випускників у сфері інформатики до 10% від загальної кількості, що сприятиме інноваційному піднесенню національної економіки;

- оптимізації обсягу витрат на обороноздатність країни, не порушуючи порогового значення, встановленого НАТО, в умовах посиленої воєнної агресії нарощувати обсяг видатків на утримання армії до 5% ВВП;

- досягнення темпів приросту ВВП України на рівні 3–7% за рахунок підвищення доданої вартості підприємств АПК, сфери послуг та інших галузей народного господарства (при цьому змінивши структуру формування доданої вартості у бік зростання надходжень від реального сектору економіки (відновлення стратегічних галузей національного господарства).

Висновки. Динамічні зміни в глобальній економіці формують нові виклики для національних економік транзитивних країн. Із метою стійкого соціально-економічного розвитку України в глобальному економічному середовищі із забезпеченням випереджаючих відносно країн Європейського Союзу темпів зростання реального ВВП вважаємо за необхідне розробити і забезпечити ефективну реалізацію Стратегії економічної безпеки національної економіки.

Основними напрямками реалізації Стратегії в умовах глобалізації мають стати:

- забезпечення самодостатності національного господарства на засадах імпортозаміщення та розширення вітчизняного виробництва товарів і послуг;

- формування високотехнологічної експорторієнтованої структури промисловості, реструктуризація сировинної структури експорту у напрямі експортного виробництва продукції кінцевого призначення з високою доданою вартістю, розширення і диверсифікація географії експорту товарів і послуг;

- стимулювання внутрішнього споживання через механізм зростання платоспроможного попиту домогосподарств;
- кластеризація національного господарства із досягненням синергійного ефекту;
- формування стабільності й ефективності у правовому забезпеченні економічної діяльності, введення прозорих і стимулюючих норм щодо державного регулювання, преференцій та контролю, особливо у фінансній сфері;
- усунення деформацій у макроекономічних відтворювальних процесах, що полягають у забезпеченні оптимальних пропорцій між інвестиціями і споживанням, темпами зростання заробітної плати і темпами зростання продуктивності праці, темпами оновлення і вибуття основних засобів, частка спрацювання яких сягнула 80%;
- забезпечення енергетичної незалежності національної економіки шляхом нарощування власного видобутку паливно-енергетичних ресурсів та енергозберігаючих технологій;
- детінізація та деофшоризація економіки, що дасть змогу перенаправити фінансові ресурси на розвиток національної економіки;
- зниження зовнішньої боргової залежності держави шляхом активізації внутрішніх фінансових ресурсів (детінізація, деофшоризація, акумулювання у банківській системі заощаджень домогосподарств, скорочення неповернень господарюючими суб'єктами гарантованого державою боргу, впровадження механізму випуску ОВДП на інвестиційні цілі тощо);

- оптимізація видаткової частини Державного бюджету, у тому числі дотримання визначених чинним законодавством обсягів видатків на наукову діяльність;
- збалансування дохідної і видаткової частин державного бюджету та оптимізація бюджетного дефіциту;
- утримання інфляції на помірному рівні, недопущення галопуючої інфляції та дефляційних процесів;
- стабілізація фінансового сектору економіки, страхової та банківської системи;
- інноватизація національного господарства, що передбачає активізацію інноваційної діяльності, зростання частки інноваційно активних підприємств та випуску інноваційної продукції;
- недопущення економічно небезпечного притоку іноземного капіталу в стратегічно важливі галузі;
- ліквідація монополю-олігархічної моделі економіки, демонополізація внутрішніх ринків, створення конкурентного середовища та ефективних механізмів антимонопольного законодавства;
- забезпечення децентралізації, політичної і соціально-економічної стабільності адміністративно-територіальних одиниць та їх належного ресурсного забезпечення.

Головним завданням безпекової економічної політики України в умовах поглинаючих глобалізаційних процесів має стати проведення структурних реформ в усіх сферах і галузях економіки, підвищення конкурентоспроможності, формування інноваційно орієнтованого національного господарства з метою недопущення його подальшого перетворення на сировинний придаток високорозвинених країн світу.

Список літератури:

1. Зубченко Н.В. До питань про суть гібридної війни / Н.В. Зубченко // Реструктуризація глобального простору: історичні імперативи та виклики : збірник тез доповідей (Київ, 19 квітня 2016 р.) ; за заг. ред. В.Г. Ціватого, Н.О. Татаренко. – К. : ДАУ при МЗС України, 2016. – С. 48.
2. Проект Стратегії реформування державного управління України на 2016–2020 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://civic.kmu.gov.ua/consult_mvc_kmu/consult/old/show_print_bill/4125.
3. Пекур С. Неустойчивая экономическая ситуация в Польше / С. Пекур // Мировая экономика и международные отношения. – 1998. – № 9. – С. 120.
4. Коміренко В.І. Хаос чи CHAOTICS: у пошуках економічної парадигми епохи потрясінь (турбулентності) / В.І. Коміренко, Д.В. Коміренко // Світове господарство і міжнародні економічні відносини. – 2014. – № 1. – С. 37–40.
5. Палехова В.А. Польський досвід переходу до ринку: уроки для України / В.А. Палехова // Історичний архів. – 2008. – Вип. 2. – С. 62–72.
6. Частка пенсійних витрат у ВВП. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/index>.
7. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування пенсій» від 2 червня 2016 р. № 1411-VIII.
8. Тимошенко О.В. Вплив системи оподаткування підприємства на економічну безпеку держави / О.В. Тимошенко // Бізнес Інформ. – 2014. – № 9. – С. 234–240 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_9_42
9. Украина: лучшие юридические фирмы по версии бизнеса. Companion №4 от 12 мая 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.companion.ua/>.
10. Наумік-Гладка К.Г. Теоретико-методологічні засади державного регулювання розвитку сфери комунікаційної діяльності (аспект економічної безпеки) : [монографія] / К.Г. Наумік. – К., 2015. – 468 с.
11. Простратегію Сталого розвитку «Україна-2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
12. Енергетична стратегія України–2030 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/doccatalog/list?currDir=50358>.
13. Токунова А. Планування в енергетичній галузі: впровадження зарубіжного досвіду / А. Токунова // Підприємництво, господарство і право. – К. : Гарантія, 2015. – С. 33–36 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/v8/8.pdf>.